

ESTONIAN ASSOCIATION
OF ARCHITECTS
REG NR 80053223
PÕHJA PST 27 A
10415 TALLINN
EESTI/ESTONIA

TEL/PHONE (372) 6117430
info@arhliit.ee

Pr Eva Lepik
MTÜ Wikimedia Eesti

20.01.2016 A19/053

Eesti Arhitektide Liidu vastus seisukoha küsimisele - panoraamivabaduse kehtestamine Eesti autoriõiguse seaduses

Lugupeetud Eva Lepik,

pöördusite MTÜ Wikimedia Eesti nimel Eesti Arhitektide Liidu poole seoses sooviga muuta kehtivat autoriõiguse seadust ning kehtestada Eesti autoriõiguse seadusesse panoraamivabadus. Käesolevaga esitab EAL oma seisukohad panoraamivabaduse osas.

Kehtiv autoriõiguse seaduse § 20¹ sätestab, et autori nõusolekuta ja autoritasu maksmiseta on lubatud üldsusele külastamiseks avatud kohtades alaliselt asuva arhitektuuriteose, kujutava kunsti teose, tarbekunstiteose ja fotograafiateose reprodutseerimine ükskõik millisel viisil peale mehaanilise kontaktkopeerimise ja selle teose kujutise üldsusele suunamine, välja arvatud juhul, kui selline teos moodustab kujutise põhimotiivi ja seda kavatakse kasutada otsesel ärilisel eesmärgil. Kui käesolevas lõikes sätestatud teosel on nimetatud autori nimi, tuleb see lisada kujutise üldsusele suunamisel.

Tulenevalt AutÕS §-st 10 lg 7 loetakse üldsusele avatuks kohaks territoorium, ehitis või ruum, mis on antud üldiseks kasutamiseks või kuhu sellise koha omanik või valdaja võimaldab sissepääsu individuaalselt (tänav, park, spordirajatis, väljak, lauluväljak, turg, teater, puhkeala, näitusesaal, kino, klubi, diskoteek, kauplus, jaekaubandusettevõtte, teenindusettevõtte, ühissõiduk, majutusettevõtte jms). Seega näeb kehtiv autoriõiguse seadus ette võimaluse avalikus kohas asuvaid teoseid fotografeerida, filmida või muul viisil kopeerida isiklikuks otstarbeks. Kohustus on näidata ära ka teose autor. Keelatud on teose kasutamine ärilisel eesmärgil.

Eesti Arhitektide Liit leiab, et kehtiv autoriõiguse seadus ei ole kooskõlas ühiskonnas tegelikult tavapäraseks saanud käitumisega. Tegelikuses eksisteerib hetkel olukord, kus suurem osa Eesti elanikkonnast ei tea, et pildistades end tänaval mõne hoone taustal, mis on autoriõigustega kaitstud, peaks isik küsima hoone autoritelt nõusoleku oma pildi üleslaadimiseks Facebooki, Twitterisse, Instagrami või mõnesse teise internetiportaali, sest kõnealused internetiportaali kasutavad fotosid ka ärilisel eesmärgil. Seega on hetkel suurem osa Eesti elanikkonnast süüdi autoriõiguste rikkumises. Taoline olukord ei ole aga mõistlik.

EAL toetab MTÜ Wikimedia Eesti soovi sätestada Eesti autoriõiguse seadusesse panoraamivabadus. See tähendaks siis seda, et teoseid, mis asuvad üldsusele avatud kohas, võivad kolmandad isikud kopeerida (pildistada, filmida, maalida jms) autori nõusolekuta ning neid pilte, videoid jms võivad isikud kasutada ka ärilisel eesmärgil. Samas leiab EAL, et kui arhitektuuriteost kujutatakse viisil, et arhitektuuriteos on kujutise kesksel kohal, tuleb alati ära märkida arhitektuuriteose autor.

Lugupidamisega
/digiallkirjastatud/

Jaak Huimerind
asepresident,
EALi autoriõiguste töögrupi juht